

*"Tôi đi ngang Đàng Dung,
mùa xuân thắm đóa hồng,
tuổi xanh đi phố phố,
nuôi hoài bão trong lòng."*

Lâu lắm rồi, tôi cháa mát lán trá vá thăm lái mái nhà xưa. Theo nhá lái ká và hình ánh đác xem thì cánh vát nay đá thay đái quá nhiáu. Cũng rát buồn, dù biát ráng theo lá tháng thì *tháng hái bán vi tang đán*

". Ai có tháng ngăn đác sá đái hình thay đáng qua thái gian, đác biát là mát thái gian dài đáng đáng hán náa thá ká đá qua vái nhiáu bián chuyán thái sá báng nháng vát tháng đau tán cùng cáa dân tác.

Náu nhá mát xá sá văn minh, ngái ta xem cái gì thuác vá dĩ váng đáu là đáu tích văn hóa, dù nám á khuyán háng nào. Còn xá sá mình đáng nghèo lái lác háu vá cách suy táng, thái đáng cháp nhán nháng mát mát to lán, đó là mát sá thát đáu xót quá pháng.

Bóng đèn, mặt trời và cây đu đủ

Tác Giả: Tr&n Qu&c Phi&t

Thứ Bảy, 09 Tháng 7 Năm 2011 17:43

Nh&ng đ&u sao thì cái đ&a ch& đ&ng Đ&ng Dung, Thành N&i, Hu& thu& nào v&n còn ăn sâu vào trong trí nh&, v&i bi&t bao k& ni&m bu&n vui tu&i đ&i h&c trò không đ& gì phai nh&t, dù là m&t tí nh& nhoi n&i tôi, và n&i nh& cũng mãi tăng lên m&i l&n nh&c l&i.

Đã nhi&u l&n tôi viết v& n&i &y, văn v&n, văn xuôi, ký s& và c& chuy&n vui bu&n...v&n ch&a đ& đ& t&i h&t n&i ni&m, th& thì bài viết này nh& là m&t l&i nh&c l&i nh&ng hoài ni&m ho&c ch&p n&i các dòng ch&y đ& dang khi &n khi hi&n, t&a cái bóng đ&i c&a ng&&i đi trong ánh nh&ng lùm cây, hay v&ng trắng m& o che b&i nh&ng đám mây, và c& nh& th& đ& su&t cu&c hành trình không th& tách r&i ra đ&&c v&i chính mình, bóng và hình.

Vâng, tôi đang nói v& căn nhà &y mà tôi đ&t tên là “căn nhà tu&i th&”. Nó n&m trêm kho&nh đ&t có di&n tích khá l&n, trên m&t trong nh&ng con đ&ng “quý t&c,” v&i nh&ng cái tên bi&u th& sáu c& quan đ&u n&o quy&n l&c m&t th&i vàng son c&a c& đ& Hu&, đ&ng B& Tham là ti&n thân tên g&i c&a Đ&ng Dung. Tôi h&i dài dòng nh& v&y vì vào th&i tôi l&u trú n&i &y, nh&ng ng&&i trong n&i thành v&n còn g&i đ&ng b&ng tên cũ ví nh& : Hi&n Nh&n, B& Th&, B& H&c, B& Tham...H&n n&a, g&i tên cũng là cách ôn v& quá kh& m&t thu& m&t th&i...ch& th&t ra l&p ng&&i già nua &y h&u nh& đ&n nay đã ra thiên c&.

Căn nhà xa x&a đó,nh&ng ng&&i ch&a h& đ&n Hu&, ho&c là dù ng&&i g&c Th&a Thiên nh&ng không tìm hi&u nhi&u, ch&c gì đã bi&t v& nó,và k& c& m&t ít ng&&i dù c& trú trong khu N&i Thành r&t lâu, ch&a ch&c đã đ& ý đ&n, cũng có ng&&i bi&t đ&n v&i tên g&i, và m&t cách nhìn không m&y thân quen.

T&i sao, c& duyên nào đã đ&a đ&y tôi có m&t n&i &y, v&i th&i gian dài b&y năm đèn sách, tu&i h&c trò là đ&u ghi đ&m nét nh&t trong đ&i ng&&i.

Bài bút ghi này nh& nh&ng l&i tâm tình, cho nên xin đ&&c nói v& tôi, v&i nh&ng hoài ni&m ch&ng đ&i xa x&a triu m&n &y một l&n, và cũng đ& gi&i thi&u cùng nh&ng ai có đ&p đ&c đ&n văn nô m na này bi&t thêm m&t chút v&” căn nhà tu&i th&”.Đó là lý do tôi quy&t đ&nh viết đ& tài: “ Bóng Đ&i đ&&i Căn Nhà Tu&i Th& v&i Hu& M&ng M&”.

Tôi, sinh ra n&i vùng đ&t “cày lên s&i đá; chó ăn đá gà ăn mu&i” Làng An L&u, thu&c vùng Ch& C&n, Tri&u Phong, Qu&ng Tr&. Tôi yêu quê h&&ng tôi da di&t t& nh&ng ngày kham kh& tu&i th&, tôi cũng yêu Hu& vô cùng, v&i chu&i đ&i h&c trò nghèo nàn, nhi&u m& m&ng, yêu bóng mát tàng cây c& th&, yêu nh&ng con đ&ng êm & nên th&, trong khu thành quách c& kính rêu phong, mà mãi mãi l&p b&i th&i gian dày lên l&i càng tăng thêm ph&n u hoài m& o và huy&n bí. Tôi đã yêu t&t c& dù là ni&m vui hay n&i đau b&ng con tim, và nh&ng dòng ch& này cũng ch&y ra t& con tim cu& chính tôi.

Tuy ̄ vùng quê, nh̄ng là m̄t gia đình quan ̄i, v̄i hàm t̄ ph̄m c̄ a trīu đình, “gia t̄ ngh̄ cũng th̄ng th̄ng b̄c trung”. Đó là cái n̄ n̄p ph̄i gī. Thân ph̄ tôi, m̄t nḡ̄i thông th̄o c̄ hai n̄n c̄ và tân h̄c, tôi mūn nói đ̄n ch̄ Hán ,tīng Pháp và ch̄ Qūc nḡ. N̄i đây tôi không mūn đ̄n ch̄ng nh̄ng b̄ sách nḡ̄i đã đ̄ch, nh̄ng bài th̄ nḡ̄i đã đ̄ ̄i, vì đã có ̄n đ̄ng t̄i trên nh̄ng trang báo, và tôi đ̄ đ̄ nh̄ s̄ còn vīt v̄ nh̄ng đ̄i u ̄ y vào m̄t đ̄ tài khác, mang tính gia đình.

Sinh ra trong m̄t gia phong nh̄ v̄y, nh̄ng ̄i ̄n lên và tr̄ng thành trong hoàn c̄ nh̄ khó khăn đ̄y kh̄c nghīt. M̄ m̄t năm v̄a lên tám. Cha b̄ tù vì t̄i yêu n̄̄c. Anh em trong nhà, nḡ̄i ̄n nh̄t ch̄ m̄̄i b̄n tūi, nh̄ nh̄t m̄i b̄y ngày sinh. Chú em út đ̄̄c bà cô chăm sóc, ch̄ ăn c̄m mem và th̄nh thōng m̄i có đ̄p ̄m đi quanh xóm bú vú nh̄. Nh̄ng hình ̄ nh̄ nh̄ v̄y không th̄ phai m̄, và m̄i ̄n nh̄ ̄i v̄n tràn tr̄ c̄m xúc. Ch̄ tôi, m̄i m̄̄i hai tūi, nḡ̄i n̄ duy nh̄t trong nhà , đ̄m nhīm n̄i tr̄. Trong m̄t bài th̄ nhan đ̄ “Vīt cho ch̄” c̄ a tôi có nh̄ng câu nh̄ sau:

“Xa cách bao lâu r̄i ch̄ nh̄̄ !

em gī trong lòng th̄ng nh̄ th̄i ,
chuȳn nh̄ng ngày x̄ a còn bé đ̄i ,
không nh̄t nh̄a theo tháng năm trôi .

Gia đình m̄t nhúm toàn con tr̄ ,
anh đ̄u đàn ch̄ a đ̄n m̄̄i l̄m ,
em nh̄ nh̄t đ̄ng còn b̄ng ̄m ,
bên nhau cùng hoàn c̄ nh̄ khó khăn .

Căn nhà nh̄ ra vào hôm s̄m ,
cũng rūng sâu, rūng c̄n hai mùa ,
cũng v̄ng s̄n, n̄ng khoai, m̄ lúa ...
s̄ng đ̄n s̄ chân đ̄t áo ch̄m .

Nḡn đ̄n đ̄u t̄ng đ̄m leo lút ,
đ̄t dìu nhau h̄c ch̄ đánh v̄n ,
ph̄̄c đ̄c đ̄i làm sao đo đ̄̄c ,
đ̄ v̄ sau ai cũng thành thân .

Ch& th&y đó h&t m&a thì ã nh ,
tháng ngày trôi s& th& xoay v&n,
em nh&n b&i t ch& “nhân” là nh&t ,
t &n Tr&i soi sáng c&m cân”.

Tu&i th& c&a tôi là c& một đ&n đ&i gian kh&, th&m hi&u th& nào là nh&ng đ&a tr& m& c&i m&, căn nhà đ&n s& đã b&c l&a m&y l&n qua cu&c chi&n, n&m trên m&nh đ&t h&ng h&a bao đ&i là n&i che ch& chúng tôi nh&ng ngày tháng bu&n r&i n&&c m&t. Nh&ng ngày hè nóng rất lên ru&ng xu&ng đ&ng, nh&ng đêm trăng anh em ng&i nhìn bóng nguyệt t l&ng qua chòm tre mà t&&ng đ&n m&t t&&ng lại mù m&t, không n&i n&&ng nh& bão d&&ng. Nh&ng ngày thu bu&n bã qua gi&t m&a r&i. Nh&ng đêm đông l&nh l&o trong t&m ch&n cũ k&, đ&p đ&u thi&u chân không đ& m&. Nh&ng ngày xuân v& không h& mang áo m&i. T&t c&, dù ch& m&t giai đ&n khó khăn t&m th&i ng&n ng&i, khi còn bé b&ng, mà th&t là m&t v&t h&n kh&c đ&m nét trong cu&c đ&i.

Vài năm sau thì chia hai đ&t n&&c, Ba tôi tr& v& v&i thân xác ti&u t&y c&m c&i, gia đình quy&t đ&nh chúng tôi ph&i đ&&c đi h&c b&ng m&i giá, đó là lý do hai anh em tôi ph&i r&i xa mái ã m đ& vào Hu&, “Căn nhà tu&i th&” là n&i l&u trú c&a chúng tôi. Chính n&i đó là căn b&n b&&c đ&u cho c& m&t cu&c đ&i và sau này có th& nói là đã thành đ&t. U&ng n&&c nh& ngu&n, chúng tôi vô cùng trân quý nh&ng hình ãnh và tình nghĩa bao la mà tha nhân đã dành cho.

N&i đó, là thiên đ&&ng tu&i th& c&a tôi, nói v&y không quá đáng, n&u không tôi cũng ch& là th&ng bé con lam lũ ru&ng đ&ng, l&n lên thành m&t nông gia n&i x& quê nghèo nàn kham kh&. N&i đó là ch& n&&ng thân cho tôi h&c hành, có mái nhà gi&a ch&n đ& trú thân, có bát c&m hai b&a m&i ngày, có anh em b&ng h&u đ&ng c&nh cùng thi đua h&c t&p. Có l&p đàn anh đã thành đ&t vinh hi&n, thành danh, có l&p đàn em tình nghĩa kh&ng khí, t&t c& đã m& ra con đ&&ng th&nh thang vào đ&i b&ng nh&ng tri th&c thu g&t đ&&c trong th&i gian l&u trú, v&i m&t kinh nghi&m đ&n dày cu&c s&ng t&p th&, đó là lý do cho h& có nh&ng v& trí t&&ng x&ng trong xã h&i, t& giáo s& đ&i h&c cho xu&ng giao viên ti&u h&c, t& giam đ&c cho chí nhân viên đ& m&i l&nh v&c, t& ông đ&i tá cho đ&n anh chu&n úy t& te trong quân đ&i. L&p tr&&c, l&p sau... t&t c& là anh em có th& b&c đ&&i: “căn nhà tu&i th&”.

Nh&c l&i nh&ng đ&u này nh& là l&i tri ân m&t xã hội nhân b&n, mà chúng tôi nh&ng k& th&a h&&ng có l&&ng tâm, thì ch&c ch&n không th& tr& thành nh&ng tên ph&n b&i l&i “căn nhà tu&i th&”.
Khi vi&t m&t bài bút ký, tôi không h& có ý bi&n nó thành m&t bài di&n thuy&t v& đ&o đ&c h&c. Nh&ng cũng không th& không phát bi&u nh&ng c&m ngh& chân thành, cho dù th&a bi&t r&ng trong nh&ng tr&ng pháo tay r&n r&ng bao gi& cũng có nh&ng cái huyết sáo th&a th&t kèm theo. Nh& th& m&i g&i là cu&c đ&i !.Cám ãnh nh&ng ng&&i đã đ&c, dù suy ngh& ra sao đi n&a thì đ&i v&i

Bóng đ̣i, m̄t th̄i v̄i c̄ đ̄o Hū

Tác Giả: Tr̄n Qūc Phīt

Thứ Bảy, 09 Tháng 7 Năm 2011 17:43

tôi đó v̄n là mái ̄ m m̄t th̄i, mà tôi mãi đ̄t tr̄n nī m m̄n yêu n̄i “căn nhà tū i th̄”.

Nḡ i ta th̄ ng nói Hū là thành ph̄ c̄ a m̄ ng m̄, thành ph̄ c̄ a nh̄ ng v̄n th̄. ̄ thì bū n đi thì nh̄, nh̄ thì mū n v̄, v̄ th̄ y bū n r̄i l̄i mū n đi. Tôi không có đ̄p đ̄ th̄ nghī m đ̄i u này. Tôi ̄ Hū h̄n m̄ i năm, xem nh̄ sūt c̄ tū i h̄ c trò, v̄ i bīt bao k̄ nī m.

Khi tôi r̄i Hū vào Sài Gòn, nh̄ Hū vô cùng, nh̄ ng nh̄ nh̄t v̄n là “căn nhà tū i th̄” c̄ a tôi, cho chí bây gī tôi v̄n còn nh̄, r̄t rõ. Cho nên trong m̄t bài “t̄p nh̄ p ghi” dài lê thê vīt v̄ n̄i ̄y, h̄u nh̄ tôi đã v̄ l̄i đ̄ c m̄t b̄c tranh đ̄y đ̄ t̄ c̄ nh trí đ̄n nhân s̄, đ̄ m̄i gī kh̄ c trong ngày, trong tū n, kèm theo nh̄ ng ghi chú hō c l̄i tâm tình ḡ i ḡ m .

“Căn nhà tū i th̄” và thành ph̄ bū n muôm thū ̄y, n̄i mà tôi đã tr̄i qua ch̄ ng đ̄i h̄ c trò kham kh̄ nh̄ ng đ̄ c h̄ c hành, làm sao có th̄ quên nh̄ ng ngày tháng thân th̄ ng, nh̄ ng ngày hè oi ̄ đi đ̄ i làn hoa ph̄ ng đ̄ r̄ c tr̄i, nghe tī ng ve r̄n r̄ng trên cành r̄o ḡ i. Mùa thu lá vàng r̄i trên nh̄ ng n̄o đ̄ ng nh̄ m̄ a r̄i, trên gh̄ đá công viên, trên nh̄ ng mái ngói l̄u ūn hình long ph̄ ng, dày l̄p r̄u phong. Nh̄ ng mùa đông l̄ nh̄ lũng m̄ a phùn gió b̄ c, Nh̄ ng ngày xuân hoa s̄ c muôn màu...

Nh̄ ng đ̄n đài c̄ kính, lãng t̄ m uy nghiêm, Đ̄ i N̄ i bí huȳ n, T̄ nh Tâm m̄ m̄ ng mùa sen r̄ ...N̄ i đó có “căn nhà tū i th̄” in đ̄ u bóng đ̄i m̄t nḡ i, dù lâu r̄i bīn bīt ph̄ ng xa, v̄ i hành trang mang theo còn nguyên n̄i nh̄ ...

Tr̄n Qūc Phīt

Jun-09-2011.